

DUUR ZAAM HEID.

HART VOOR NATUUR | UITGAVE No. 3 | Oktober | 2024

Natuurplatform Helmond is een samenwerkingsverband van in de Gemeente Helmond werkzame vrijwilligersorganisaties, die zich nadrukkelijk bezighouden met het betrekken en/of bewustmaken van burgers, overheid en andere instanties bij het belang van natuur en natuurbeleving.

Kies voor de kracht van groen

Advies
Aanleg
Onderhoud
MVO vergroten

Kasteeltuin Helmond

Groen geeft kracht aan mens, maatschappij en milieu...

Dat is al meer dan 80 jaar de visie én expertise van Du Pré Groenprojecten. We werken praktisch en professioneel aan advies, aanleg en onderhoud van groenprojecten bij bedrijven, overheid en instellingen.

Duurzaam en innovatief, full service én persoonlijk: **dat is onze kracht**

Slegersstraat 75
5706 AW Helmond
Nederland

0492 - 523 330
info@dupre-groenprojecten.nl
www.dupre-groenprojecten.nl

Groen moet je goed doen!

Groen voegt waarde toe aan mens, maatschappij en milieu. Maar dan moet dat groen wél doordacht aangelegd en onderhouden worden. Alleen dan heeft groen meerwaarde: nu en in de toekomst. Onze deskundige medewerkers zorgen dat uw groen het goed gaat doen. Daar is veel meer voor nodig dan groene vingers! Wij denken actief met u mee, zodat u uw groenprojecten binnen planning en budget optimaal kunt realiseren.

Van innovatief groen tot traditioneel onderhoud en van advies en aanleg tot onderhoud en nazorg: we maken er met veel kennis, vakmanschap én plezier werk van. En dat werkt gewoon goed!

INHOUD

UITGAVE No. 3 | Oktober | 2024

07 | Klimaatburgemeester Brigitte van de Koevering

Onze klimaatburgemeester Brigitte van de Koevering heeft besloten terug te treden.

09 | Column: Nieuw Helmonds initiatief: voedselbossen en pluktuinen

Een column van Arno Bonte, Wethouder Milieu en Duurzaamheid Helmond.

10 | Duurzaamheid in de Voorstee?

Dat zit in de kleinste details en in de grote lijnen.

14 | Substantiële Duurzaamheid door natuur.

Onze gedrevenheid om alles wat wij nodig hebben ook binnen te halen is groot en niet altijd voldoende omkleed met rede en inzicht.

17 | Imkersvereniging Helmond e.o.

Wat is duurzaamheid bij de Imkersvereniging?

19 | Wildbeheereenheid Helmond en duurzaamheid

Op welke manier heeft de Wildbeheereenheid in Helmond, beter bekend als WBE de Helm, raakvlakken met duurzaamheid?

04

Landschapspark Kloostereind

Hoe gaat het de duurzame groei van Landschapspark Kloostereind? Onder leiding van onze vogelman Jan Derison als enthousiaste en kundige gids, verkende een groep natuurliefhebbers, met name van IVN, het gebied Zeelen.

08

125 jaar Groei & Bloei Helmond e.o.

Vanwege het 125 jarig bestaan van Groei & Bloei Helmond e.o. heeft de vereniging verschillende activiteiten georganiseerd. Enkele ervan willen wij graag met u delen.

12

Martinahoeve, kaas en andere zuivel vanuit een duurzame visie!

Lungendonk, het lijkt zo ver van de bewoonde Helmondse wereld, maar eenmaal bij de laatste verkeerslichten de juiste weg ingeslagen, zit je al direct in de straat naar het Eindhovens Kanaal en daar is de Martinahoeve. We gaan op bezoek bij René de Brouwer, eigenaar van deze kaasboerderij.

Beste lezer,

In deze najaarseditie besteden we aandacht aan het thema Duurzaamheid. Wat betekent dit voor onze natuurverenigingen? Welke stappen zetten zij en wat is er al gebeurd op dat gebied? En wat betekent dit voor u als inwoner van Helmond?

Want er is al veel dat mensen zelf kunnen doen om duurzamer te leven. Laat u inspireren door de Helmondse vrijwilligers bij de diverse natuurverenigingen in de stad. Want uiteindelijk moeten we er samen voor zorgen dat we deze wereld op een verantwoorde wijze doorgeven aan toekomstige generaties.

Veel lees- en kijkplezier!

COLOFON

Uitgever
Natuurplatform Helmond

Productie & drukwerk
Adcommunicatie.nl

Redactie
info@natuurplatformhelmond.nl

Vormgeving
Chris Thielen | Adcommunicatie

Adverteren
info@natuurplatformhelmond.nl

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. ©2024

Hoe gaat het de duurzame groei van Landschapspark Kloostereind?

Onder leiding van onze vogelman Jan Derison als enthousiaste en kundige gids, verkende een groep natuurliefhebbers, met name van IVN, het gebied Zeelen. Dit gebied van ongeveer 4 ha ligt aan de zuidwestkant van Brouwhuis, tussen de Peeleik en sportpark Espendonk.

De route ging over speciaal daarvoor bedoelde gemaaide paden langs houtwallen en randen met ingezaaide bloemen, percelen met granen, een groep van vier jaar geleden geplante hoogstamfruitbomen, en langs een aangelegde waterpoel. Over de afgelopen jaren zijn er verschillende aanpassingen gedaan in het landschapspark, welke al hebben geleid tot een eerste belangrijke verbetering van de biodiversiteit. Zeer veel verschillende vogels, de nodige soorten insecten, planten en bloemen worden er al in de diverse seizoenen gespot. Zie bijgaand kader. Ook komen er kleine dieren voor: ree, vos, bunzing, wezel, eekhoorn, egel, konijn, haas.

Diversiteit is dus volop aanwezig en die willen we in ieder geval behouden. De dieren en vogels eten tal van insecten, prooidieren en zaden die in het gebied aanwezig zijn. Dat is

zeer waardevol. Daarnaast zijn er in het gebied regelmatig schapen en paarden te gast. Wij als vrijwilligers van Stichting Landschapspark Kloostereind zien toe op de ontwikkeling en het onderhoud van het park. Het bestuur van de stichting gaat de komende tijd verder in overleg met de gemeente om toekomstige plannen met Kloostereind te kunnen ontwikkelen en realiseren. Dit alles op basis van de dit jaar gepresenteerde gemeentelijke visie op het landschapspark. Terugkeer van biodiversiteit van flora en fauna is daarbij een hoofdpunt. Met die aanpak moet het park verder opbloeien en uitgroeien tot een plek waar het voor de inwoners van Brouwhuis, Helmond en directe omgeving, jong en oud, goed toevoegen zal zijn. Het nu nog wat onbekende natuurplekje gaat in de toekomst nog meer glans krijgen, daar is in ieder geval de groep wandelaars van overtuigd.

Op bijgaand kaartje is te zien wat er gezaaid is in het voorjaar van 2024. Het betreft eenjarige mengsels en één meerjarig wildbloem mengsel. In de mengsels zitten totaal meer dan 100 soorten, waaronder bekende granen, boekweit, vlas, korenbloem, klaproos, en dille, die goed zijn voor de natuur en samen een mooi plaatje vormen.

Omdat het dit voorjaar veel regende, was het nog maar de vraag of de mengsels opkwamen. Dat is wel gebeurd maar wellicht toch iets te weinig en minder divers. Ondanks het weer zag het er in juli in ieder geval prachtig uit. Dit is mogelijk gemaakt door de onlangs gehouden crowdfunding die ruim € 3.500 heeft opgebracht. De fruitbomen hebben het zwaar. Eerst enkele jaren van grote droogte en nu heel veel natheid. Hopelijk komt het goed. Zie de foto's.

Legenda

- Paden
- Poel
- Weide
- Struiken/ Bomen
- Bijenmengsel
- Kruidenrijk grasland
- Graan-/Kruiden-
- mengsel
- Peeltuinen
- Plukmengsel
- Wildbloem gemengd

Geconstateerde vogels in landschapspark Kloostereind en broedvogels die de laatste 2 jaar zich hier hebben voortgeplant:

- Huismus
- Merel
- Zanglijster
- Grote Lijster
- Roodborst
- Winterkoning
- Goudhaantje
- Heggenus
- Rietzanger
- Kleine Karekiet
- Grasmus
- Zwartkop
- Roodborst
- Tapuit
- Blauwborst
- Tjiftjaf
- Fitis
- Putter
- Goudvink
- Groenling
- Kneu
- Vink
- Spreeuw
- Kauw
- Kraai
- Vlaamse Gaai
- Koolmees
- Pimpelmees
- Kuifmees
- Zwarte Mees
- Staartmees
- Bonte en Grauwe Vliegenvanger
- Grote Gele Kwikstaart
- Gele Kwikstaart
- Knobbelzwaan
- Fuut
- Waterhoen
- Meerkoet
- Grauwe Gans
- Nijlgans
- Wilde Eend
- Krakeend
- Kuifeend
- IJsvogel
- Grote Bonte Specht
- Kleine Bonte Specht
- Patrijs
- Fazant
- Groene Specht
- Scholekster
- Kievit
- Buizerd
- Torenvalk
- Sperwer
- Bosuil
- Steenuil
- Gekraagde en Zwarte Roodstaart
- Rietgors
- Boomklever
- Boomkruiper
- Boerenwaluw
- Gierzwaluw

Daarnaast zijn er nog tal van vogels die
ons bezoeken in het voorjaar en najaar
tijdens de vogeltrek.

Voor altijd in prachtige natuur, tegen het dal van de Aa

Een natuurgraf is groen, duurzaam en voor eeuwig

Bij de oudste en meest natuurlijke manier van begraven gaat het graf helemaal op in de natuur. Zo maken we deel uit van de eeuwige kringloop van het bestaan. Bovendien staat de eeuwige grafcrust ook garant voor eeuwige natuur.

Voor altijd natuur

Op Hoeve Ruth staat het belang van de natuur voorop. Alleen een boom-schijf van inlands hout met gegraveerde inscriptie markeert de plek van het graf. Zo belasten we het milieu niet met materialen die niet of moeilijk opgenomen worden. Het voormalige productiebos vormen we om tot een dynamisch bos met een ven. En de heide - zoals die daar vele jaren geleden ook groeide - brengen we weer terug. Door de grotere biodiversiteit is deze natuur straks beter in balans en aantrekkelijk voor nog meer verschillende flora en fauna.

Eenmalige kosten

Op Hoeve Ruth kennen we slechts eenmalige kosten. Daarmee laten we voor onze nabestaanden geen extra zorgen achter, maar wel een plek in de natuur om naar terug te keren. Reserveer deze plek al bij leven, dat maakt wensen kenbaar en ontzorgt onze naasten.

Welkom voor een wandeling. Informatiecentrum 't Veldhuys is dagelijks geopend van 13.00 tot 17.00 uur. Of maak een afspraak voor een rondleiding en oriënterend gesprek.

Landgoed Hoeve Ruth
natuurbegraafplaats

Klimaatburgemeester Brigitte van de Koevering vertrekt!

Onze klimaatburgemeester Brigitte van de Koevering heeft besloten terug te treden en een ander uit te dagen het stokje over te nemen. Aan het eind van een korte maar boeiende “carrière” stelden we haar enkele vragen.

Je hebt besloten te stoppen als klimaatburgemeester; waarom doe je dat?

Een kleine drie jaar ben ik klimaatburgemeester geweest en dan is het tijd om het over te laten aan iemand anders. Het is goed dat er een opvolger komt met nieuwe frisse ideeën. Ik heb gekozen voor één thema en dat was biodiversiteit. Uiteindelijk is dat de basis voor al het leven.

Wat kun je zeggen over de betekenis van jouw periode?

De natuur geeft me energie en ik vind troost in de herhaling van de seizoenen. Wanneer ik in een grote stad ben zoek ik vaak een park op. Daar zie je oud en jong samenkomen om te ontspannen. Een stad wordt leefbaarder wanneer er veel van dat soort ontmoetingsplaatsen zijn. Zo ook Helmond

Wat vind je zelf de leukste / meest zinvolle activiteit van al die jaren?

Meerdere! Voor de Lindenberg en de website van ‘Ditishelmond’ schreef ik iedere twee weken columns waarin ik mensen probeerde te inspireren om hun leefomgeving groener te maken en insecten en vogels te lokken. Wat je politieke voorkeur ook is, iedereen heeft baat bij schone lucht en bomen zorgen daarvoor. En wie wordt er nu niet blij van een zingende merel en een kleurige berm vol met bloemen

en vlinders. Verder heb ik op verschillende momenten op een luchtige manier aandacht proberen te geven aan het onderwerp. Een van die activiteiten was een wandeling met Mohammed Chahim, Helmondse europarlementariër die in Brussel pleitbezorger is voor het klimaat. Goede initiatieven heb ik een podium gegeven zoals Stichting Herenboeren omdat ik overtuigd ben van de noodzaak dat we onze voedselvoorziening anders moeten organiseren.

Bij ons project Heel Helmond Bloeit bleek je een enthousiaste aanjager

Met een goed gevoel kijk ik terug op de samenwerking met het IVN om slootkanten en bermen in te zaaien. Zelfs al leidde dat tot veel discussie want dat mooie grasveld maakte plaats voor een ‘veld vol onkruid’. Ik ben benieuwd hoe deze plekken er over een paar jaar uitzien en of de bloemzaden de kans krijgen om zich ieder jaar verder uit te zaaien.

Komt er naast Mattijs Bouwmans nog een opvolger voor je; hoe gaat dat?

Met Mattijs Bouwmans heb ik een waardig opvolger en mocht er een kandidaat zijn die hem wil ondersteunen, dat kan door je aan te melden via de website van de Nationale klimaatweek www.nkw2024.nl/klimaatburgemeester

Wat zou je tot slot aan alle natuurliefhebbers nog willen meegeven?

Wat ik alle natuurliefhebbers vooral mee wil geven is dat kleine stappen in de goede richting een groot verschil kunnen maken. Blijf vooral positief, daar bereik je het meeste mee is mijn ervaring.

Met groene groet, Brigitte van de Koevering

Veel dank, Brigitte. Jouw enthousiasme werkte aanstekelijk vanaf het moment dat we je leerden kennen. Je hebt op jouw manier Heel Helmond Bloeit een extra boost weten te geven, zowel in de aanloop als tijdens de inzaaidag vorig jaar. Je had een geweldige groep buurtbewoners gemobiliseerd die al even enthousiast waren. Top! Zoals je aangaf: aan alles komt een eind en is het goed om het stokje over te dragen. We hopen in Mattijs Bouwmans ook weer een fijne en stevige ambassadeur te ontmoeten voor het vele werk dat nog ligt te wachten. Nogmaals heel veel dank!

Interview: Ad Adriaans,
voorzitter Natuurplatform Helmond

125 jaar Groei & Bloei Helmond e.o.

Vanwege het 125 jarig bestaan van Groei & Bloei Helmond e.o. heeft de vereniging verschillende activiteiten georganiseerd. Enkele ervan willen wij graag met u delen.

Boomtuintjes in Helmond

Op 3 april werd het eerste bordje boomtuintje door wethouder Bonte bij ons bestuurslid Ine van de Laar in de Dennerode geplaatst. Dit was een samenwerking tussen gemeente Helmond en Groei & Bloei Helmond e.o.. Gemeente Helmond heeft vergroening hoog in het vaandel staan en wil de inwoners enthousiast maken om mee te helpen Helmond een beetje groener te maken. Daarvoor is het plan boomtuintje ontwikkeld. Lees er meer over op www.helmond.nl/boomtuintje

Wil je alleen of samen met je burens de buurt een beetje opfleuren? Kijk dan eens op deze site. Allerlei adviezen over hoe, wat, en welke planten worden duidelijk gegeven. En de tuintjes zien er niet alleen leuk uit, maar ze zijn ook goed voor vogels en insecten als schuilplaats of voor voedsel. Kleine moeite, groot effect!

Aanbieding vaas met bloemen

Vanwege het 125-jarig bestaan van de afdeling werd de verpleeg- en verzorgingshuizen en hospices in de regio Helmond een grote vaas gevuld met bloemen aangeboden. De bloemen kwamen deels uit de tuinen van de bestuursleden en zijn deels ingekocht met behulp van sponsoring door de Rabobank. Bloemist Ellen Deelen heeft de vazen voor

ons gevuld en er een heel mooi geheel van gemaakt. Ook al had Groei & Bloei van tevoren aangekondigd dat de bloemen werden aangeboden aan de diverse locaties, toch waren de verraste reacties hartverwarmend.

Alle vazen kregen een prominente en opvallende plek in een gemeenschappelijke ruimte. De jubileumactie startte 10 juni in het huis van de stad. Burgemeester Elly Blanksma kreeg de eerste vaas aangeboden, symbolisch voor alle Helmonders.

Aanbieden boom aan gemeente Helmond

In het kader van het 125 jarig bestaan zal Groei & Bloei Helmond e.o. in november van dit jaar aan de gemeente Helmond een boom aanbieden. Deze boom, een Cercis siliquastrum, zal geplant worden in het Burgemeester Geukerspark.

De Cercis siliquastrum met de Nederlandse naam Judasboom behoort tot de vlinderbloemenfamilie. Hoe komt de boom aan zijn naam? Om te beginnen de wetenschappelijke naam: Het Latijnse woord

Cercis duidt op schietspoel omdat de peul lijkt op zo'n slag of spoel die gebruikt wordt in de weverij. Siliquastrum komt van het Latijnse woord voor peul, siliqua. Cercis siliquastrum is dus een peuldragende boom. De Nederlandse naam Judasboom heeft te maken met de bijbelfiguur Judas Iskariot. Het verhaal gaat dat hij zich verhangen zou hebben aan deze boom. Een andere verklaring voor de naam is dat de kleur van de bloemen, paars, zou duiden op het berouw van Judas nadat hij Christus verraden had. Door de hartvormige bladeren wordt de boom ook wel Liefdesboom genoemd.

De boom groeit vanuit een forse struik vaak uit tot een meerstammige boom met een hoogte van 6 tot 10 meter. Hij bloeit in april/mei met paarsroze bloemen in bundels op de kale stam en takken gevolgd door platte, bruine peulvruchten tot zo'n 12 centimeter lang. Hij is goed winterhard, droogte bestendig en een drachtboom voor bijen. De herfstkleur is geel en in de winter doen de vogels zich tegoed aan de zaden. Al met al een boom met veel goede eigenschappen en een mooie toevoeging aan het reeds bestaande assortiment bomen in het fraaie park.

COLUMN

Nieuw Helmonds initiatief: voedselbossen en pluktuinen

De gemeente trekt de komende jaren extra geld uit om Helmond groener, duurzamer en klimaatbestendiger te maken. Een groene en natuurvriendelijke stad draagt namelijk bij aan onze gezondheid en leefbaarheid en maakt ons bestendiger tegen klimaatverandering. Daarnaast is het goed voor de biodiversiteit. De gemeente is op veel plekken al bezig de stad groener in te richten. Daarnaast willen we het ook voor inwoners makkelijker maken om een bijdrage te leveren aan het vergroenen van hun eigen leefomgeving.

Helmond heeft al veel mooie voorbeelden van groene bewonersinitiatieven, zoals de stadstuin in Brouwhuis, de gezamenlijke moestuin in Brandevoort, en de tiny forests die in samenwerking met IVN zijn opgezet. Die voorbeelden laten zien dat zulke bewonersinitiatieven naast vergroening ook zorgen voor betere contacten tussen mensen waardoor buurtzin en sociale samenhang sterker worden.

Er komt nu een nieuwe generatie gezamenlijke groenprojecten bij. Projecten die, naast buurtzin, ook duidelijke effecten hebben op koelte en waterberging in onze stad. We hebben het hier over 'voedselbossen' en 'pluktuinen'. Voedselbossen en pluktuinen leveren een grote bijdrage aan het behalen van onze klimaatdoelstellingen. In vergelijking met landbouw en cultuurlandschap is de opname van CO₂ een factor 6 tot 10 keer zo groot over dezelfde oppervlakte. Ook wordt met die initiatieven biodiversiteit actief gestimuleerd. Door verbeteringen in de bodem wordt het natuurlijk waterbergend vermogen ook veel

groter. Tot slot weten we dat een voedselbos of pluktuin met bomen de luchttemperatuur in de woonwijk er omheen op hete dagen wel enkele graden omlaag kan brengen.

We zien op dit moment een paar mooie initiatieven ontstaan. In Stiphout is de Stichting Lovestock met vrijwilligers bezig een plan te maken voor een voedselbos tussen de vlinderbuurt en de Schootense Dreef. In Mierlo-Hout, langs de Elderse Loop, wil de wijkraad een pluktuin maken langs de hoogspanningskabels van Tennet. In Helmond Oost is een groep inwoners zich aan het organiseren rondom het opzetten van een pluktuin langs de Fokkerlaan.

Als gemeente nemen we een faciliterende rol in. Heb je een goed idee, pak het dan op met je wijk of buurt en laat het ons weten. Want als gemeente verwelkomen we groeninitiatieven van bewoners met open armen. Als het plan rond is leggen we de afspraken over onder andere het onderhoud met elkaar vast, zodat de verantwoordelijkheden ook naar de toekomst toe voor iedereen helder zijn.

Zo zorgen we er gezamenlijk voor dat we een mooie groene leefomgeving voor iedereen kunnen creëren!

Arno Bonte

Wethouder Milieu en
Duurzaamheid Helmond

Tweedehands

De spullen die we gebruiken, van meubels en plantenlabels tot gereedschap zijn vooral tweedehands gekocht, gekregen of zelf gemaakt. Zo krijgen wij vele donaties via de weggeefhoek in de wijk. Denk aan pallets, gereedschap, tuinkussens, hout etc.

Stimuleren van biodiversiteit

Goede zorg voor de bodem leidt niet alleen ondergronds maar ook bovengronds tot een grotere biodiversiteit. Een grote variatie van gezonde, sterke planten en bloemen trekken allerlei insecten aan, waardoor er veel vogels en andere dieren naar de tuin komen. Natuurlijk gebruiken we geen bestrijdingsmiddelen.

Eigen voedsel kweken

We kweken onze eigen groenten, fruit en noten. Dit voedsel legt niet veel kilometers af voordat het op ons bord ligt en het vervoer ervan gaat vaak per fiets. Hierdoor worden er minder vervuilende stoffen uitgestoten.

Duurzaamheid in de Voorstee?

Dat zit in de kleinste details en in de grote lijnen

Eigen compost

Het snoei- en groenafval dat niet op de takkenril kan omdat het te klein is, gaat naar de composthoop. Afwisselende lagen van bruin en groen materiaal leveren mooie compost op. We hebben een aparte hoop voor gevallen blad, die een veenvrije potgrond gaat opleveren. Omdat deze hoop een jaar nodig heeft om te verteren, gaat hij niet in de cyclus van de overige compost mee.

Zorg voor de bodem met principes uit de permacultuur:

1. We bewerken de bodem zo min mogelijk. Spitten vernietigt de bodemstructuur en daarmee de schimmelnetswerken in de bodem die samenleven met de planten. Het kost jaren voordat die weer opnieuw opgebouwd zijn. Daarnaast verstoort spitten het complexe ecosysteem van in de bodem levende organismen.
2. We houden de bodem bedekt met compost, houtsnippers, afgeknipte siergrassen, karton en mulch van smeerwortel. Deze materialen voorkomen verdamping waardoor er minder water gegeven hoeft te worden, ze onderdrukken onkruid en ze voeden bij afbraak het bodemleven, dat op hun beurt deze voedingstoffen opneembaar maakt voor de planten.
3. We gebruiken geen kunstmest. Kunstmest is funest voor het bodemleven.

Takkenril

Van groot snoeiafval van onze hagen en bomen bouwen we een takkenril. Die biedt bescherming en woonruimte aan allerlei beestjes en voorkomt uitstoot door vervoerskilometers.

Informatiebordjes gemaakt van planten

Wanneer je door de tuin wandelt, kom je bordjes met informatie tegen. Deze bordjes zijn gemaakt van plantaardige materialen ook al lijken ze van kunststof. We gebruiken (bijna) geen plastic in de tuin.

Eigen wateropvang

Bij het schuurtje staan twee grote vaten waarin we regenwater opvangen. Dit seizoen hebben we voldoende water opgevangen voor de hele tuin, er is tot nu toe geen kraanwater nodig geweest. Behalve voor de koffie en de theepauze natuurlijk...

Bankzaken bij een duurzame bank

Al is het iets duurder, wij doen onze bankzaken al jaren bij een duurzame bank. Een bank investeert in initiatieven die een positieve impact hebben op de wereld om ons heen. Zo financieren ze betere zorg voor kwetsbare ouderen en kinderen. Ook dragen ze bijvoorbeeld bij aan het verminderen van voedselverspilling en de productie van schonere energie.

Sociale duurzaamheid

Vrijwilligers bij de Voorstee zijn graag op de werkdagen. Samen werken, samen koffiedrinken. Praatje maken maar ook leren van elkaar. En er is geen verplichting om te komen helpen. Men komt helpen als het past en lukt. Die vrijheid heeft ervoor gezorgd dat er elke week veel vrijwilligers zijn die het leuk vinden om elkaar weer te zien en om samen de oogst te delen. Al jarenlang!

Deelkasten

Oogst over? Dat plaatsen we in onze deelkasten. We hebben nog niet heel veel oogst om te delen, maar dat is natuurlijk ook seizoensgebonden. Maar denk ook aan stekjes, zaden en boeken die we delen met de inwoners van Helmond.

voorstee
groeiplaats

Meer weten? Ga naar www.voorstee.nl of kom eens langs op donderdag- of zaterdagochtend.

Lungendonk, het lijkt zo ver van de bewoonde Helmondse wereld, maar eenmaal bij de laatste verkeerslichten de juiste weg ingeslagen, zit je al direct in de straat naar het Eindhovens Kanaal en is de Martinahoeve snel gevonden. De redactie ging op bezoek bij René de Brouwer van deze kaasboerderij, annex producent van andere zuivelproducten.

Martinahoeve

Kaas en andere zuivel vanuit een duurzame visie!

René de Brouwer is een vertegenwoordiger van de jongste generatie boeren die hier in de buurt ooit zijn begonnen met hun agrarische activiteiten en nooit meer zijn weg gegaan. “Mijn opa heeft bijna 50 jaar geleden aan de andere kant van de brug een boerderij gekocht en zijn drie zonen zijn allemaal boer geworden. Met de tijd mee gaande is mijn vader overgestapt van gemengd bedrijf op melkveehouderij in de boerderij hiernaast.” René zag voor zichzelf aanvankelijk geen toekomst in de agrarische sector en ging na zijn studie economie aan het werk bij ASML. Daar had hij al snel spijt van: “Je bent er zo’n klein radertje in een enorm bedrijf waar je totaal geen zicht hebt op het geheel.” Hij nam er ontslag en na wat omzwervingen kwam René tot het inzicht dat hij in de agrarische sector zelfstandig wilde werken met zicht op het hele traject van producent naar consument. Met zijn eigen kaasboerderij annex producent van vloeibare zuivel heeft hij het helemaal gesloten.

De Martinahoeve. In 1824 (dus precies 200 jaar geleden!) liet de Helmondse kasteelheer Wesselmann een pachtboerderij bouwen op Lungendonk. Deze brandde in 1892 tot de grond toe af maar werd herbouwd. Wesselmann verkocht het kasteel aan de gemeente Helmond in 1921 en de boerderij kwam in 1940 in handen van Alex van Thiel, fabrikant in Beek en Donk. Deze noemde vanaf dat moment de boerderij naar zijn vrouw Martina en dat is tot de dag van vandaag zo gebleven.

Zuivelproductie. Een broer van René de Brouwer produceert op de melkveehouderij naast de Martinahoeve jaarlijks zo’n 600.000 liter melk. Hiervan neemt René er 100.000 af. Globaal gerekend gaat er zo’n 10.000 liter melk per jaar naar de ijsproductie in Mierlohout waar in de keuken achter ijsalon Nemanja (ook eigendom van de Brouwers) een keuken is ingericht. Hier brengt René ook 15.000 liter melk naartoe waar hij er zelf

heerlijke yoghurt en diverse soorten vla van maakt en tot slot blijft er zo’n 75.000 liter melk over voor de productie van kaas. Dat laatste moet hij nog onder de knie zien te krijgen en daarom is die productie voorlopig uitbesteed aan een kaasboerderij ergens in de regio. Iedere twee weken gaat daar weer verse melk naartoe en komt de jonge kaas terug die daar inmiddels is gemaakt. Deze rijpt dan op de Martinahoeve verder af totdat die verkocht wordt in de eigen boerderijwinkel.

Van melk naar ijs. Een zus van René de Brouwer runt ijsalon Nemanja in Mierlohout. Hoe maak je nou ijs van melk? René: Na verwarming van de melk worden ingrediënten als eigeel, dextrose en suiker toegevoegd. Hierdoor ontstaat de basismix die na bevriezing ijs oplevert. Aan die basismix worden de diverse smaken toegevoegd die we allemaal wel kennen als we in de ijsalon komen. Soms komen er aan het eind nog wat toevoegingen bij zoals chocoladesnippers

of nootjes; dat zijn de toppings. Sorbetijs is van totaal andere afkomst: water! Vooral de fruitsmaken als citroen, sinaasappel en aardbei hebben een waterbasis.

Kaas maken. Hoewel nog niet in eigen productie op de Martinahoeve weet René prima uit te leggen hoe je van melk kaas moet maken. Dit proces is al eeuwen oud en Nederland is er wereldberoemd mee geworden. Het gaat om een kort traject van enkele uren, waarbij de melk na pasteurisering en afkoeling eerst wordt aangezuurd met bacteriën waarna stremsel wordt toegevoegd; hierdoor ontstaat de wrongel. Deze wordt uitgeschept en ontwaterd. Nu heb je hele jonge kaas; het restproduct heet wei. Daar worden weer andere producten van gemaakt zoals voer voor varkens. De hele jonge kaas wordt gesneden en geperst tot de bekende ronde vormen zoals we die allemaal kennen. Die komt dus terug naar hier en na rijping van vier weken is die verkoopbaar als jonge kaas. Na ongeveer 11 tot 12 weken noemen we die jong belegen en na 5 maanden belegen. Laat je hem nog langer rijpen dan krijg je extra belegen (10 maanden) tot oud (1,5 jaar). René heeft op het erf een mooie ruimte ingericht voor de rijping; hier worden temperatuur en vochtgehalte voortdurend bewaakt zodat het risico op mislukking tot een minimum wordt beperkt.

Vloeibare zuivelproducten. Achter de ijssalon in Mierlo Hout fabriceert René de vloeibare zuivelproducten yoghurt en vla. Dit gaat op een vergelijkbare manier: verhitten, afkoelen, zetmeel en suikers toevoegen of, zoals bij de yoghurt een speciale yoghurtbacterie. Alle producten komen vervolgens terug naar de boerderijwinkel op Lungendonk waar het iedere zaterdag goed winkelen is. Ook omdat er naast dit eigen assortiment nog enkele producten van collega's te koop zijn zoals geiten- en schapenkaas. En niet te vergeten de honing van eigen (bijen-)makelij!

Duurzaamheid op de Marinahoeve. Natuurlijk streeft René ernaar zo duurzaam mogelijk te werken. Dat bereikt hij door korte logistieke lijntjes: alles dichtbij huis dus nauwelijks verbruik van fossiele brandstoffen. En vervolgens verkoop op eigen erf vlakbij de consument; ook hier geen transportkosten met verspilling van kostbare fossiele grondstoffen. René beklemtoont dat voor hem duurzaamheid nog een andere dimensie heeft: een duurzame relatie met de consument, zijn klanten. Zelf als producent direct in contact staan met de afnemers, zelf tekst en uitleg kunnen geven bij alle producten, zelf op deze manier de consument bewust maken van kwaliteit en duurzaamheid.

De toekomst. René ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet. Nu al heeft hij een trouwe klantenkring opgebouwd. En over enkele jaren, als de productie van kaas, yoghurt en vla ook op eigen erf kan gebeuren en de klanten het productieproces en de resultaten ter plaatse kunnen zien en beoordelen, kan het alleen maar beter en fijner worden. Ook omdat op een paar honderd meter afstand Appelboer Jurrius op vergelijkbare manier aan het werk is. Nu al maken steeds meer Helmonders hun wekelijkse boodschappen rondje naar Lungendonk via fruit naar de zuivel of andersom. Heel mooi om eens van dichtbij te horen. Het is ons in korte tijd helemaal duidelijk geworden. Er zit duurzame toekomst in Lungendonk!

Door: Ad Adriaans

Substantiële Duurzaamheid door natuur.

Onze gedrevenheid om alles wat wij nodig hebben ook binnen te halen is groot en niet altijd voldoende omkleed met rede en inzicht. De begeerte wint het bij ons en allen, ook de natuur is daarbij ondergeschikt.

Wij gaan met onze omgeving om zoals wij dat willen. We betrekken alles op onszelf. We nemen uit de natuur wat wij willen hebben of waarvan we denken dat het voor ons gemaakt is. In de vroege tijd van Europa waren dit vooral de bossen die we gebruikten voor het bouwen van huizen, bruggen en in sommige gevallen forten. West Europa verloor hierdoor veel bos. Eigenlijk gaat alles in de natuur zoals de mens handelend optreedt. We zetten dingen naar onze hand en vernietigen daardoor vaak waardevolle dingen in de natuur. Onze drift om alles beter te maken en meer ervan te hebben neemt alleen maar toe.

Het heeft tijden geduurd voordat het besef er kwam dat bomen onmisbaar zijn voor onze leef-omgeving. Nu is ons advies aan landen als Brazilië en Indonesië om te stoppen met ontbossen. Het inzicht is ontstaan dat het niet zo langer kan. Het begrip duurzaamheid heeft intrede gedaan in ons denken. Duurzaam handelen: wat is het eigenlijk? Is het dingen doen waardoor we kunnen aangeven dat we er aandacht aan besteden. Een voorbeeld hiervan zijn de compensatie bomen bij het vliegen. Boompjes worden geplant om te compenseren, maar compenseren die bootjes wel mijn uitstoot bijdrage CO2 van mijn vlucht naar Zuid-Afrika.

Ook al plant ik in mijn tuin zoveel bomen dat er nog nauwelijks plaats is om door de bomen het bos te zien, compenseer ik dan mijn CO2 van mijn rijgedrag in mijn auto. Nu zult je zeggen: 'moet ik dan ophouden met ademen als ik mijn CO2 compensatie niet op orde heb.'

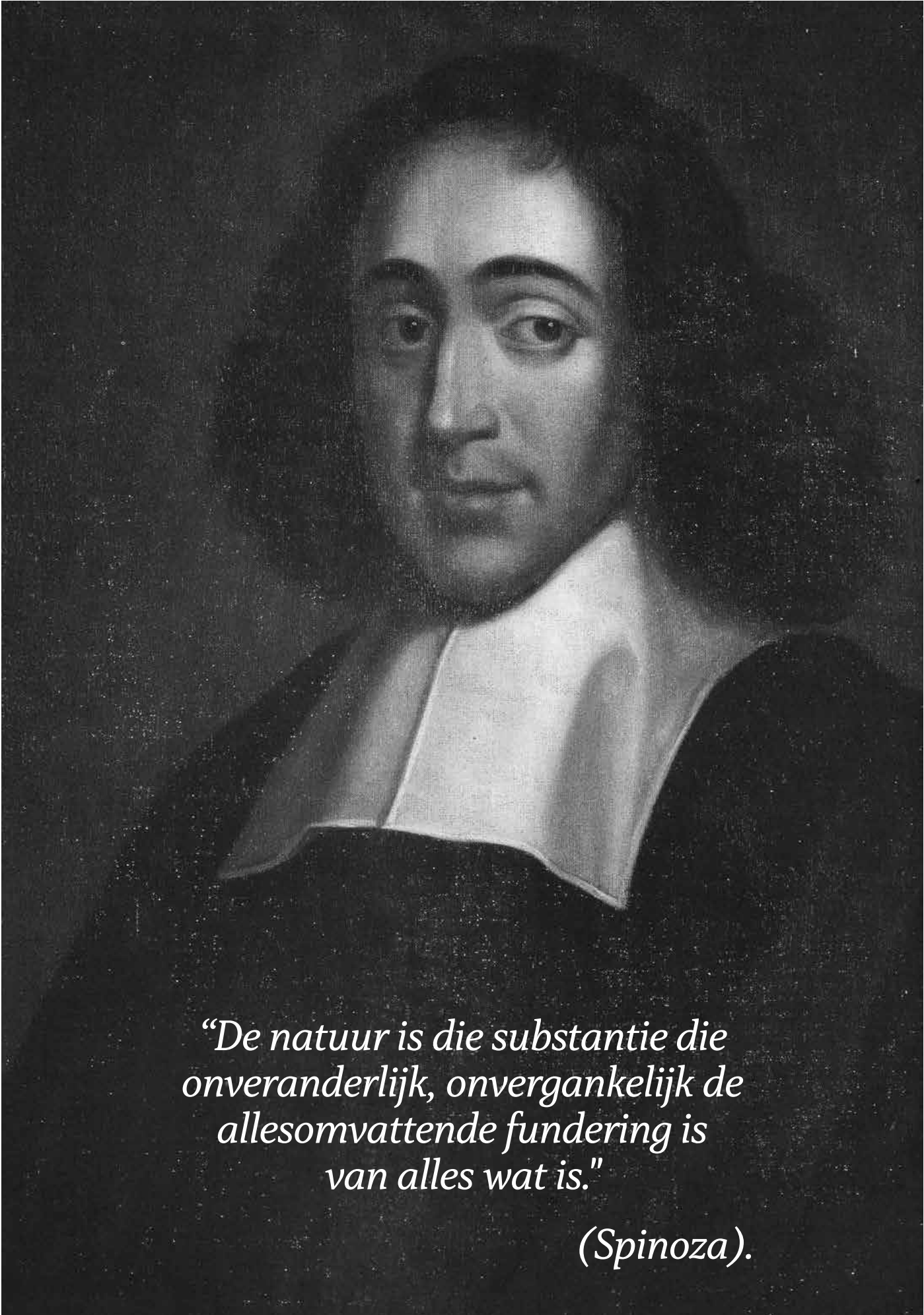
Maar nu een eerlijke vraag is ieder van ons ook bereid de consequenties te nemen om dit inzicht ook op het eigen leven toe te passen. Hoe bewust leef ik?

Substantiële duurzaamheid

Helaas realiseren we ons zelden dat wij een deel van de natuur zijn. De natuur die alles voortbrengt en beheert. We worden geboren en leiden ons leven en we sterven.

Substantie is afgeleid van het Latijnse woord *sub-stare*, dat letterlijk "eronder staan" betekent. "De natuur is die substantie die onveranderlijk, onvergankelijk de allesomvattende fundering is van alles wat is." (Spinoza).

Doe ik mijn best het fundament te steunen?
De wereld moet niet veranderen
maar wel onze kijk erop!

*“De natuur is die substantie die
onveranderlijk, onvergankelijk de
allesomvattende fundering is
van alles wat is.”*

(Spinoza).

VERS UIT DE BOOMGAARD.

Dinsdag 13.00 – 17.30 uur
Zaterdag 08.30 – 16.30 uur

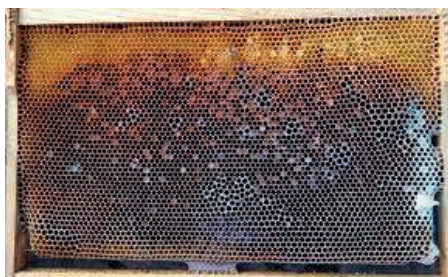
Goorsebaan 16, 5706 LG Helmond
T 0492-547303 | M 06-13214422
www.appelboer.nl

Wat is duurzaamheid bij de Imkersvereniging?

De definitie van duurzaamheid is volgens Wikipedia: “Duurzame ontwikkeling die tegemoetkomt aan de noden van het heden zonder de behoeftevoorziening van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen.” Ook als imkersvereniging proberen wij onze bijdrage te leveren aan een duurzame wereld. Bijgaand zijn een aantal voorbeelden beschreven hoe de imkers een duurzame wereld nastreven.

Bijenwas

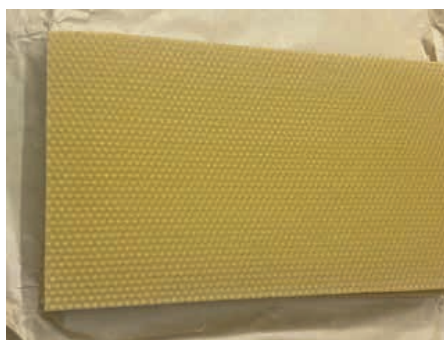
Oude vervuilde bijenwas wordt door verwarming en een stoomketel uit de ramen gesmolten. Daar deze was vervuild is met resten van verpoping van de larven en andere onreinheiten moet de gewonnen was eerst worden gereinigd.

Dit doet men door de was eerst te smelten en dan heel langzaam af te laten koelen. Tijdens dit langzaam afkoelen zakken alle verontreinigingen naar de boden van de pan. Als de was volledig is afgekoeld en gestold kunnen de verontreinigingen eenvoudig worden afgeschraapt.

De blokken van schone was worden, tijdens de winterperiode, in ons verenigingsgebouw De Bijenhal door eigen leden weer gesmolten en in een waspers omgevormd tot plaatjes startraat waarop het patroon van zeshoekige cellen is voorgedrukt.

Bijenkasten

Menig imker maakt de behuizing (bijenkasten) van reeds eerder gebruikt hout. Door de kasten en ramen te maken door recycling van oude materialen leveren zij ook hiermee een bijdrage aan duurzaamheid.

De Bijenhal

- De oude Electra installatie met tl-verlichting in de bijenhal vertoonde de nodige mankementen. De installatie is waar nodig vernieuwd en de verlichting is vervangen door duurzame ledverlichting.
- De dakbedekking van de Bijenhal in de Warande bestond tot 2023 uit Oud- Hollandse pannen. Door een omgevallen boom was een aanzienlijk deel van de pannen beschadigd. Vervanging door hetzelfde model pannen was door de beperkte verkrijgbaarheid erg lastig. Daar ook de panlatten en tengels moesten worden vervangen is in de ledenvergadering besloten alles te vervangen door nieuwe pannen.
- De oude pannen zijn tijdens de natuurmarkt 2023 tegen een schappelijke prijs aangeboden en geheel verkocht aan particulieren. Een van de kopers heeft in zijn tuin een tuinhuisje verwezenlijkt met als uitgangspunt gebruik van

zoveel mogelijk gerecyclede bouwmaterialen. Op het dak hebben de oude pannen van de Bijenhal een nieuwe bestemming gevonden.

De Tuin

Langs de afrastering van de tuin rond de bijenhal zijn tijdens NL-doet 2023 een 200 tal stekjes gepland van drachtplanten. Daar bijen en insecten voor 60 % verantwoordelijk zijn voor de bestuiving van voedingsgewassen levert deze aanplant een bijdrage aan de biodiversiteit in de warande en aan de duurzaamheid van de omgeving.

Honingpotten

Bij een aantal imkers van onze vereniging verkoopt honing aan huis zie www.imkersvereniginghelmond.nl/index.php/verkoop-punten-honing. Deze imkers willen de glazen potjes graag weer schoon retour ontvangen voor hergebruik. Dit scheelt niet alleen in de kosten van aanschaf van nieuwe potjes maar voorkomt ook dat deze potjes onnodig in de glasbak of anderszins verdwijnen.

Wat kunnen mensen zelf doen?

Ook wij als particulieren kunnen een bijdrage leveren aan een duurzamere wereld. Denk bijvoorbeeld een aan:

- Een insectenhotel past wel in iedere tuin.
- Door een aantal tegels te verwijderen en hiervoor in de plaats enkele drachtplanten te plaatsen levert u al een bijdrage.

ivn

goes to the Movies!

C
DE CACAO
FABRIEK

FILM 1: 29-10-2024

De Wilde Noordzee

FILM 2: 28-01-2025

The Biggest Little Farm

FILM 3: 25-03-2025

Vogels kun je niet melken

Ga je mee?!

- Drie natuurfilmavonden
- Voor iedereen toegankelijk!
- Locatie: Cacaofabriek Helmond
- Aanvang filmavond: 19u30
- Tickets: €10,-
- Bestel via www.cacaofabriek.nl

ivn natuur
educatie
Helmond

www.ivn.nl/afdeling/helmond/filmavond

Wildbeheereenheid Helmond en duurzaamheid

Op welke manier heeft de Wildbeheereenheid in Helmond, beter bekend als WBE de Helm, raakvlakken met duurzaamheid? WBE de Helm zet zich samen met haar leden in voor het beheer van wilde dieren en hun leefomgeving, dit wordt samen gedaan met jagers, grondeigenaren en andere betrokkenen. Het doel van een WBE is om op een duurzame en verantwoorde manier de populaties van wildsoorten te beheren, schade aan landbouwgewassen te beperken, verkeersveiligheid te bevorderen en behoud van de biodiversiteit te ondersteunen.

Biotoopverbetering door de WBE's richt zich op het creëren en behouden van habitats die geschikt zijn voor verschillende diersoorten. Door de leefomstandigheden voor inheemse soorten te verbeteren, wordt hiermee de biodiversiteit bevorderd. Een hogere biodiversiteit draagt namelijk bij aan een veerkrachtig ecosysteem dat beter bestand is tegen ziekten, plagen en klimaatveranderingen. Zo plaatsen leden van WBE de Helm ieder jaar gezamenlijk eendenkorven om bij te

dragen aan het broedsucces van de wilde eend. Ook het inzaaien van zaadmengsels zorgt voor divers bloeiende groenstroken wat insecten ten goede komt. Een toename van insecten zorgt er ook voor dat kuikens van vogels, zoals patrijzen en fazanten, in het voorjaar een grotere kans hebben om succesvol op te groeien.

Kijkend naar het geschoten wild bestaat er geen duurzamer stukje vlees. Het wild heeft namelijk in de vrije wildbaan geleefd en daar haar eigen voedsel moeten vergaren. Dit in tegenstelling tot de vleesindustrie waar intensieve middelen zoals water, graan en antibiotica nodig zijn om dieren te voeden en gezond te houden. Jagen op lokale wilde dieren draagt daarnaast ook bij aan een kortere voedselketen, wat betekent dat er minder energie nodig is voor transport, opslag en verwerking van het vlees.

Kortom heeft de jacht en activiteiten van WBE de Helm rondom de jacht meer met duurzaamheid van doen dan men op voorhand zou denken.

NATUUR PLATFORM HELMOND

Een samenwerking van
Helmondse Natuurverenigingen.

Beste lezer,

U heeft "Hart voor Natuur" in handen. Het blad is een uitgave van het Natuurplatform Helmond, een samenwerkingsverband van zes Helmondse Natuurorganisaties.

- Groei en Bloei afd. Helmond
- De Imkersvereniging Helmond
- IVN Helmond
- Buurttuin Voorstee
- Landschapspark Kloostereinde
- Wildbeheereenheid De Helm

Wij vinden het belangrijk dat het Helmondse publiek het samenwerkingsverband Natuurplatform Helmond kent. Dit blad ligt daarom op verschillende plaatsen binnen de gemeente om mogelijk te maken dat zoveel mogelijk mensen het blad kunnen inzien en lezen.

Wilt u ons helpen, laat dit blad dan ook hier achter, zodat het beschikbaar blijft voor anderen. Wilt u het blad graag zelf hebben om het rustig door te lezen dan kunt u naar de website natuurplatformhelmond.nl gaan en daar het blad downloaden.

Dank u wel!

GROEI & BLOEI
Helmond

ivn natuur
educatie
Helmond

voorstee
groeiplaats